

Årsrapport 2011 fra PPT Levanger

1. Tjenester

Ansvar 3117/ Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT).

Budsjett og regnskap:

Regnskapet er i tråd med budsjettet.

Lønnsutgifter er i samsvar med budsjetterte lønnsmidler, med unntak av 20%

barnerepresentant som refunderes fra fellesmidler og 20% mekling som refunderes fra Staten.

Tendens til nedgang i antall meklingstimer totalt dette året.

Ansatte i PPT og sykefravær:

8,2 stillinger i PPT (+ 20% barnerepresentant for kommunen og 20% mekling). Det er fagleder, 4 ped.psyk.rådgivere, 2 logopeder og 2 spesialpedagoger. 20% barnerepresentant avsluttes 31.12.11.

Det er ingen lengre sykemeldinger.

Tjenester

PPT hadde 592 aktive saker, og det ble henvist 201 nye saker i 2011 (begge er en økning i forhold til 2010). PPT har utredet flere saker i 2011 enn i 2010, der 214 nye saker er startet (de fleste er fra ventelisten).

314 barn/elever (derav 28 førskolebarn) har sakkyndig vurdering og enkeltvedtak (samme som i fjor). 126 barn/elever har stått på venteliste, det vil si **126 avvik**. Dette er en økning fra 2010.

Pr 31.12. sto 71 barn på venteliste (økning i forhold til samme periode i fjor). Ventetiden er opp til 9 mnd før inntak og 12 mnd før ferdig utredning. Det er mottatt flere klager, og ført avvik. PPT jobber med tiltak i forhold til ventelistene. Det har ikke lyktes å få ned ventetiden til "rimelig tid".

PPT samarbeider med Habiliteringstjenesten for barn og BUP i 130 saker (24 førskolebarn). (49 m/ Hab.tj og 81 m/BUP). PPT henviste 54 saker til disse i 2011. BUP og Hab.tj krever at PPT gjør utredninger før henvisning og oppstart hos disse tjenestene.

Etterspørselen av tjenester er større enn hva antall saksbehandlere kan ta unna. Det er ca 70 enkeltsaker pr ansatt. Flere saker er av en slik karakter at de går over flere år (barnehage/skoletid), mens andre indikerer at en kan avslutte etter utredning/rådgivning og/eller gjennomført raske tiltak.

Fylkesmannen har hatt tilsyn med ventelistene. Levanger kommune er pålagt å lukke avviket, dvs fjerne ventelistene. Ut fra etterspørsel over år, anslår PPT at det utover påbegynte effektiviseringstiltak er behov for ca 2 nye faste stillinger for at en kan behandle antall henviste saker "innen rimelig tid" (der 3 måneder regnes for å være for lang saksbehandlingstid)

Konsekvenser av å opprette ventelister for barn/elever: Se tidligere rapporter.

Samarbeidspartnere for PPT:

Mål: 1) Tilby bedre samordnede- og koordinerte tjenester og 2) innhente hjelp fra spesialisthelsetjenesten og kompetansesentra i forhold til spesifikke vansker/ diagnoser.

Foruten de kommunale tjenestene (helse/fysio, barnevern, psykologer mfl) samarbeider PPT spesielt med foresatte, barn/elever, ansatte i barnehager og skoler, fastleger, Sykehuset Levanger (Habiliteringstjenesten for barn og unge, BUP, Øre/ nese/hals, voksenpsyk) og ulike Statlige kompetansesentra (spesielt Frambu, Bredtvedt, MøllerTrøndelag mfl). I tillegg gjør vi årlige avtaler om å ta imot studenter (fra HINT, HIST og DMN).

PPT deltar i faste møter internt i Bafa, med Pedagogisk fagstab, Samarbeidsforum, rektormøter og Oppvekstmøter for Levanger kommune.

Årsrapport i forhold til samarbeidsprosjekt i Barn og familie, står i den felles rapporten.

Fig 1

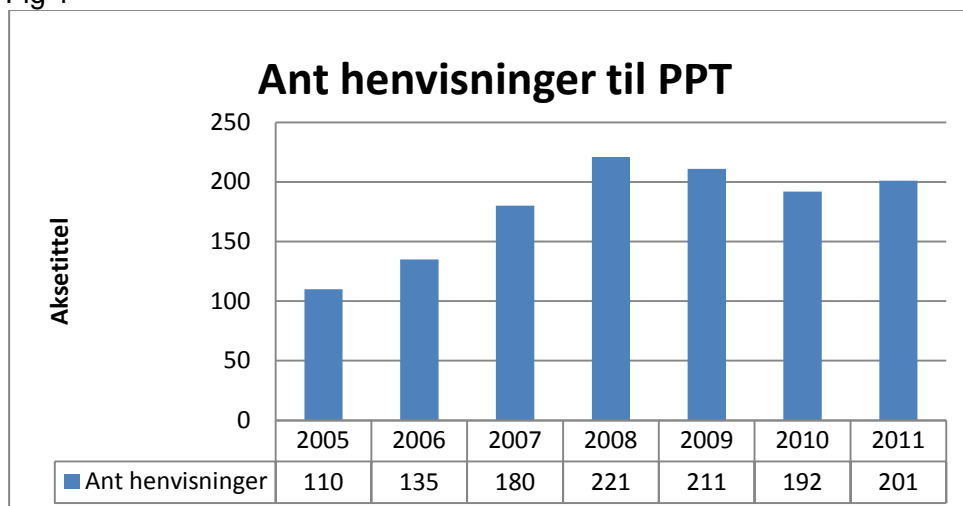
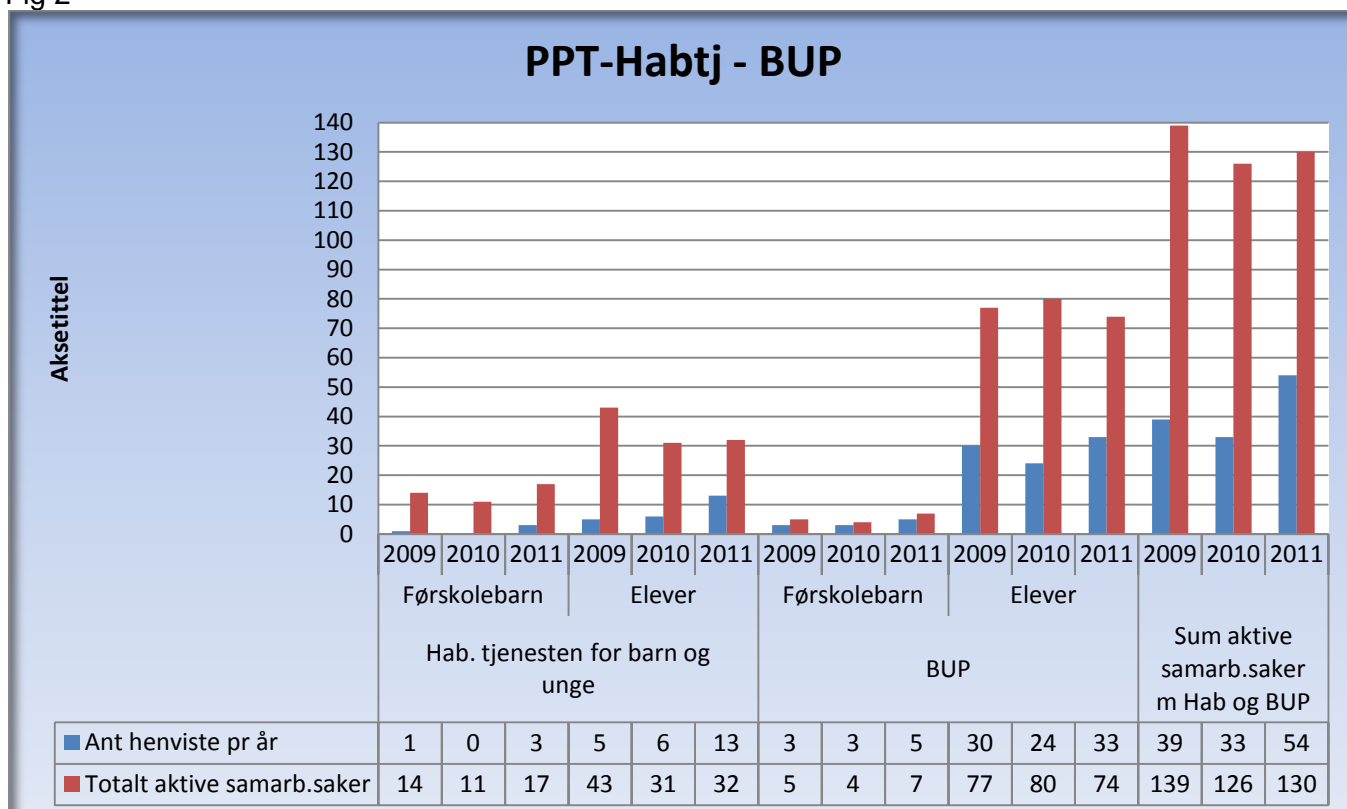

Fig 2

Tidlig innsats og effektiviseringstiltak

Tidlig innsats er en viktig strategisk målsetting for PPT både for å hindre "frafall" i grunnskolen og videregående skole. PPT's sakkyndige vurderinger og utredninger er meget sentrale i dette.

"Tidlig innsats" dreier seg overordnet sett om å flytte tyngdepunktet i arbeidet med barn og unge fra å behandle problemer til å forebygge at de oppstår, og fra en "vente og se"-holdning til å gripe inn straks man oppdager at et problem er under utvikling. For at barn, foreldre og ansatte skal oppleve "tidlig innsats" fra PPT, må alle henviste barn få utredning innen rimelig tid, dvs ikke stå i venteliste hos PPT. Spes.ped.tiltak er mer virkningsfulle og ofte mindre ressurskrevende jo tidligere de settes inn og jo mer omfattende de er. Angående vanskene

skolen/elever møter oppstår sjelden plutselig. De viser seg mer å være en konsekvens av problem som akkumulerer (lav motivasjon skaper uro, bråk og problematferd).

PPT jobber målbevisst med effektivisering, og viser til eget notat ang. dette. Det er ønskelig at tidlig innsats skal bidra til at barn/elever får hjelp så tidlig at vanskene ikke eskalerer, og at behov/omfang av spesialpedagogiske tiltak avtar. Dette kan i første omgang føre til økt etterspørsel til PPT. Når PPT effektiviserer i forhold til budsjettkutt, vil det være lavterskeltilbud og tidlig innsats som må reduseres.

Systemretta arbeid/ tidlig innsats:

PPT jobber systemrettet og forebyggende sammen med ansatte i barnehage og skole, slik at de kan jobbe mer proaktivt/ forebyggende .

PPT er på ulike måter proaktiv ovenfor familier/foresatte, barnehage- og skoleansatte:

- PPT er med i kommunens psykososiale kriseteam for barn og unge. 2011 har vært spesielt i forhold til Utøya-saken.
- Ansatte i PPT er ansvarlig instruktører for forskningsbaserte programmer: 1 Olweusprogrammet mot mobbing og antisosial atferd. 2) Webster Stratton/ DUÅ for Foreldreprogrammet , Pedagogprogrammet for barnehagene og skolene (læringsmiljø og klasseledelse)
- PPT holder nettverksmøter for alle skolenes spes.ped.kontakter med aktuelle tema (eks språkvansker, mobbing, mattevansker, spes.ped.dokumenter (IOP/sak.vurd med mer).
- Alle PPT's skolekontakter deltar i faste møter med skolene der saker blir drøftet før henvisning til PPT. Dette er både lavterskelveiledning og "sil" før henvisning til PPT. Dette tilhører trinn 2 i spes.ped.trappen. På trinn 1 skal skolen kartlegge og gjøre erfaringer/tilpasninger selv før drøfting på trinn 2 (se fig. x)
- PPT deltar med kompetansehevning blant barnehagens og skolens personell i fht ulike typer vansker og kartlegginger, samt på foreldremøter..
- PPT deltar i småbarnslosen som er et Bafatilbud for barnehager og foreldre, der de kan drøfte saker .
- PPT deltar i kommunens lesesatsingsprosjekt
- PPT er kursledere i prøveprosjektet "Foreldreskolen" i forhold til to av tre områder; 1) det psykososiale læringsmiljøet og 2) begynnende leseopplæringen.

2. Økonomi

PPT: Regnskapet er i tråd med budsjettet.

3. Ansatte (se sammendrag i starten)

Mål: Antall saksbehandlere må samsvare med etterspørsel. Se innledningen

3.1 Årsverksutvikling

Årsverk 31.12.10	Budsjetterte årsverk 2011	Årsverk 31.12.11
PPT: 8,2	8,2	PPT: 8,2

- Årsverk er i samsvar med budsjetterte lønnsutgifter. Unntaket er mekling og barnerepresentant for kommunen som blir refundert fra fellesmidler og staten.
- Det har ikke skjedd endringer i antall årsverk i løpet av 2011.

3.2 Kompetanse

PPT er pålagt å ha spisskompetanse og være rådgivere i forhold til ulike vanskeområder og å være sakkyndige i forhold til spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn og grunnskoleopplæring for barn og voksne. Dessuten skal PPT være systemutviklere, og ha spisskompetanse på bl.a. læringsmiljø og mobbing. Dette krever faglig tyngde. PPT er pålagt å gjøre utredninger før

viderehenvisning BUP og Hab.tjenesten for ulike vansker uansett hvem som henviser fra kommunen eks lege (130 samarbeidssaker i 2010).

Spesifikk fagkompetanse er "ferskvare". Det er påkrevd i forhold til nyansatte med både global- og spesifikk kompetanse i tillegg til nye utredningsmetoder og oppdateringer for andre ansatte.

I 2011 har en logoped deltatt i spesifikk lesemetodikkopplæring og fagleder tar kurset "fordypning pedagogisk rådgivning" via Faglig løft for PPT i Midt-Norge. Satsing i 2012 vil være utredning av spesifikke matematikkvansker og kurs i tolkning av resultat av den mest brukte kognitive testen. Nyansatte må kurses/læres opp i de ulike utredningsmetodene.

3.3 Sykefravær

PPT: Ingen lengre sykemeldinger.

Oppsummering og avviksmelding:

- Det er økning i ant aktive saker i fht 2011
- Det er samme antall barn/elever med sakkyndig vurdering og rett til spes.ped. hjelp og spes.undervisning (315 barn/elever).
- Spesialpedagogisk hjelp varierer der det er lavest andel førskolebarn og høyest andel ungdomsskoleelever.
- De fleste henvises for lese-/skrive/ uttalevansker, lærevansker, konsentrasjons- og atferdsvansker. Utredning ved PPT kan vise at det er bakenforliggende grunn for vanskene (eks kan en lese-skrive vanske eller en atferdsvanske kan bero på en spesifikk språkvanske). Dette kan en ikke forvente at en førskolelærer eller almenlærer skal oppdage. Tiltakene vil da bli annerledes enn hva en først tenkte.
- Det er mange barn med belastningsvansker knyttet til samlivsbrudd/ skillsmisser, samt i fht psykiske belastninger i familien.
- Det er krav til egne kartlegginger i barnehager og skoler, samt utprøving av tiltak innenfor ordinær opplæring før henvisning til PPT (trinn 1 i tre-trinns-trappen, se vedlegg).
- Det er en del etterspørsel i forhold til voksne. De rehenviser seg selv for å få bekreftelser i fht tidligere utredninger og det kan være voksenpsyk som vil ha tidligere utredninger.
- Det er stor etterspørsel etter spisskompetanse i PPT fra 1.-(kommunen) og 2.linjen (BUP/ Hab.tj). PPT har 81 samarbeidssaker med BUP (38 nyhenviste i 2011), og 49 med Hab.tjenesten for barn (16 nyhenviste 2011). Samarb.partnerne krever utredninger av PPT før inntak hos de.
- PPT har mange "systemsaker", der det jobbes med veiledning på lavterskelnivå uten henvisning. Hver skole har møter med fast PP-rådgiver. Alle skolesaker blir drøftet i fellesmøter mellom skole og PPT før henvisning (trinn 2 i trappa). Samarbeidet oppleves positivt fra begge parter.
- Webster Stratton lærerprogrammet (klasseledelse, læringsmiljø) er gitt etter ønske til noen skoler. Det innbefatter opplæring og veiledning til alle pedagoger + assistenter. Finansieres delvis av eksterne prosjektmidler. Programmet er også gitt til barnehager og som foreldreveiledningsprogram. Olweusprogrammet mot mobbing og antisosial atferd gis til en skole.
- **126 barn har stått på venteliste** for å få utredning og hjelp fra PPT i 2011, dvs en økning fra 2010. Jfr. Tidligere orienteringer har ikke kommunen/PPT anledning til å opprette ventelister for disse barna, dvs meldes som **avvik**. Barna må vente utover "rimelig tid" for å få sin utredning (som er 1-3 mnd), pga vedvarende stor henvisning og manglende kapasitet over tid i PPT. Ventetiden er opp til 9 mnd før oppstart og opp til 12 mnd før ferdig utredning/ sakkyndig vurdering. 71 barn/elever står på venteliste pr 31.12.11, dvs en økning ifht samme periode i fjor. Det

er fare for at problemene eskalerer mens barna står på venteliste. Flere foreldre har klaget på den lange ventetiden.

Tiltak med henhold til venteliste; Se tidligere rapportering ang tiltak. Ytterligere tiltak blir satt inn fra jan.-12, der blant annet samarbeidet med skolene og foreldrene vil avta.

- Fylkesmannen har ført tilsyn med ventelistene. Levanger kommune er pålagt å lukke avviket, dvs fjerne ventelistene.
- Arbeidsbelastningen er fortsatt uforholdsmessig høy for ansatte i PPT. Ut fra etterspørsel og effektiviseringstiltak som er utført, anslår PPT at det er behov for ca to faste stillinger for å kunne lukke avvikene/ fjerne ventelistene.

PPT har jobbet med mange barn og voksne i 2011, og mange nye saker er utredet. Vi ser en del ganger at kommunen ikke strekker til i arbeidet med barn og unge med særskilte behov. Disse barna er det viktig å "fange opp" tidlig for så å sette inn tiltak i barnehage- og skolealder. Særlig viktig er det at akkurat disse barna/elevne ikke blir stående på vent til PPT for utredning og igangsetting av spesialpedagogiske tiltak. Grunnen for at dette er viktig er at PPT er pålagt å gjøre utredninger og skrive sakkyndige vurderinger før barnehage og skole kan sette i gang tiltak utover ordinær opplæring, dvs spesialpedagogiske tiltak . Riktige og tidlige tiltak er av vesentlig betydning i forhold til omfang og effekt av spesialundervisningen (jfr Finland). Bedre ordinære og spesialpedagogiske opplæringsmuligheter i barnehage og skole, samt flere PP-rådgivere vil kunne gitt tidligere og bedre hjelp til flere barn og unge som strever.

Levanger 26.februar 2012

Bjørn Holmen
fagleder PPT

Vedlegg:

- 1 Fig 3; PPT's samarbeid med Habtjenesten og BUP
- 2) Fig 4: PPT's samarbeid med Hab.tjenesten
- 3) Fig 5; PPT's samarbeid med BUP
- 4) Fig 6: Fra ordinær opplæring til spesialundervisning.

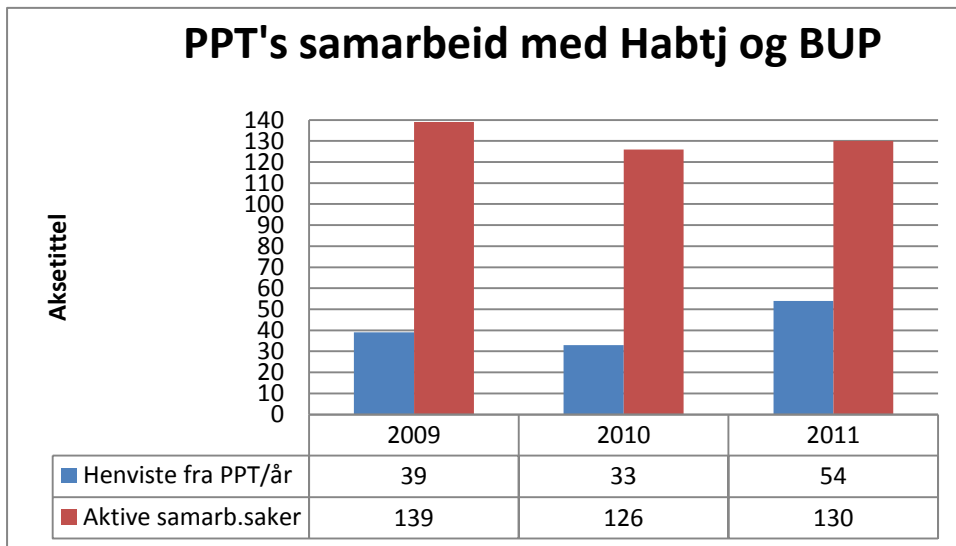

Fig 3

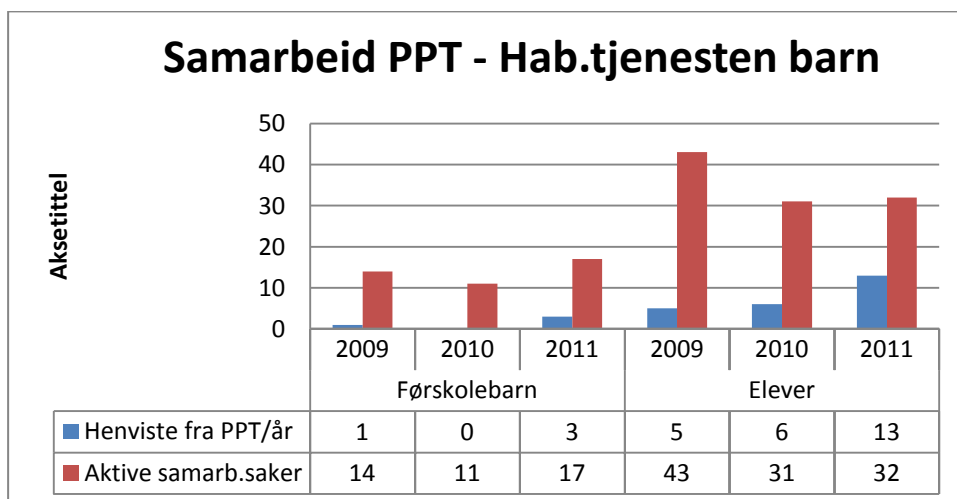

Fig 4

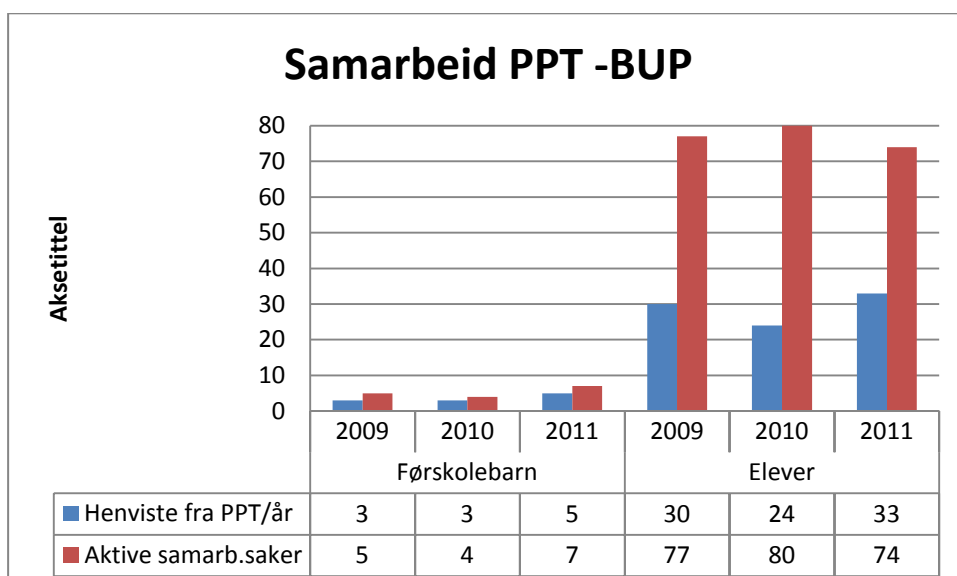

Fig. 5

Fra ordinær opplæring til spesialundervisning

Alle barnehager og skoler i Levanger skal følge prosedyren i fig 6.

Fig 6

